

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Letnik LXXIX. Ljubljana, 30. septembra 1942-XX. Štev. 7.—8.

Izhaja mesečno. — Leto 1942. — Naročnina: 20 lir letno.

30.

Sprememba škofijske meje.

LABACENSIS et TERGESTINAE

DECRETUM

De finibus

(AAS 1942, 231.)

Quum in Constitutione Apostolica *Quo Christilideles facilius* diei 10 Februarii a. 1933, qua novi fines statuti sunt inter dioeceses Labacensem et Gurcensem ex una parte et Utinensem, Goritiensem et Tergestinam ex altera parte, iuxta fines politicos Italiae, nulla mentio facta sit quorumdam pagorum qui ad paroeciam *Planina* dioecesis Labacensis pertinebant, dubium aliquod exortum est num ipsi ad dioecesim Tergestinam, a qua haecenus administrati sunt, pertinerent.

Quapropter Ssmus Dominus Noster Pius Divina Providentia Pp. XII, praesenti Consistoriali Decreto, declarat et quatenus opus sit confirmat *Ecclesiam filialem pagi Planinska gora*, atque pagos *Vrhu Grmade* apud *Grčarevec* et *Colmisario* dismembrata esse a paroecia *Planina* dioecesis Labacensis et aggregata paroeciae *Studeno* dioecesis Tergestinae; necnon pagos *Caccia* (*Kačja vas*), *Vrh*, *S. Canziano*, *Malni*, *Debeli Kamen* atque *stationes* viae ferreae vel militares iuxta vias *Postumia-Caccia* et *Postumia-Debeli Kamen* intra fines politicos Italiae, separata esse a praedicta paroecia *Planina* et attributa paroeciae *Postumia* dioecesis Tergestinae.

Contrariis quibuscumque non obstantibus.

Datum Romae, ex Aedibus S. C. Consistorialis, die 18 Aprilis 1942.

Fr. R. Card. Rossi, *a Secretis*.

L. † S.

V. Santoro, *Adessor*.

31.

Commune unius aut plurimorum Summorum Pontificum.

(AAS 1942, 105—111.)

URBIS et ORBIS

Sancta Mater Ecclesia Summos Romanos Pontifices peculiari semper prosequuta est honore. Qui, dum Apostolicae Cathedrae iura strenue defenderunt, atque evangelicam veritatem totum per orbem diffuderunt, vitae

quoque sanctitudine ac pretiosa morte fidelibus commissi sibi gregis facti sunt exemplar. Quod si inferorum portae omni tempore apostolicae petrae soliditatem vanis quidem, sed diuturnis saevis ac saepe cruentis tentaminibus aggressae sunt; hodiernis temporibus, negata quavis super naturalium rerum oeconomia, Ecclesiae hostes directe et ipsos Supremos Pastores livore suo impetere, pravisque dieteriis maculare impie conantur. Ut itaque his lacrimabilibus obvietur excessibus, atque Summorum Pontificum dignitas, eis divinitus collata, magis magisque honestetur, simulque ii inter ipsos, qui sanctitate fulserunt maiori veneratione colantur, Sanctissimus Dominus Noster, Dominus Pius Papa XII novum Commune in festo Sanctorum Summorum Pontificum conficiendum esse decrevit. Cum autem infra-scriptus Cardinalis Carolus Salotti, Episcopus Praenestinus, S. R. C. Praefectus, in audientia diei 9 Ianuarii, confectum schema una cum lectionibus tertii nocturni, legendis in festo Summorum Pontificum, et additionibus et variationibus sive in missali sive in breviario romano ex hac nova concessione occurrentibus, Sanctissimo Domino obtulerit, Sanctitas Sua benigne illud approbavit et adhibendum mandavit in festo sive unius sive plurium Summorum Pontificum tam martyrum quam confessorum, qui propria missa in missali romano non gaudent. Contrariis quibuscumque, etiam speciali mentione dignis, non obstantibus.

Datum Romae, die 9 Ianuarii 1942.

† C. Card. Salotti, Ep. Praenestinus, *Praefectus*.

L. † S.

A. Carinci, *Secretarius*.

32.

Sveče pri liturgiji.

(AAS 1942, 112.)

URBIS et ORBIS

DECRETUM

de lampade SSmi Sacramenti et de luminibus in sacris functionibus adhibendis.

Sacra Rituum Congregatio, quoties ei contigit cavere de lampade quae ante Ssmum Sacramentum indesinenter lucere debet, semper abstinuit a concedendo per generale indultum usu lucis electricae, iugiter insistens traditionali legi de usu cerae apum et olei olivarum et, non exclusis, in casu necessitatis, aliis oleis (Decret. N. 4344); idque ut nostrae fidei et caritatis symbolica significatio servetur et, iuxta indolem cultus, visibilis materiae destructio. Porro haec S. Rituum Congregatio summam decretorum circa usum lucis electricae praebuit Decreto N. 4322 diei 24 Iunii 1914. At biennio post, id belli europaei conditionibus exquirentibus, et instantiis plurimorum Ordinariorum morem gerens, per Decretum N. 4334 diei 23 Februarii 1916 indultum temporaneum concessit quo, pro lampade Ssmi Sacramenti, ultimo loco adhiberi posset etiam lux electrica.

Iamvero nunc, praesenti bello perdurante atque redeuntibus iisdem adiunctis, haec S. Congregatio, auctoritate Summi Pontificis, derogans praescripto canonis 1271 C. I. C. et Ritualis Romani, tit. IV, c. I. n. 6, necnon huius S. Congregationis Decretis, inhaerens vero Decreto N. 4334 diei

23 Februarii 1916, rursus remittit Ordinariorum prudentiae ut, peculiaribus huius belli circumstantiis sive ordinariis sive extraordinariis perdurantibus, ubicumque oleum olivarum vel cera apum vel penitus deficient vel sine gravi incommodo et dispendio haberi nequeant, ibi lampas Ssmi Sacramenti aliis oleis, quantum fieri potest vegetabilibus, nutrirī possit, ultimo autem loco etiam lux electrica adhibeatur.

Item Ordinariorum prudentiae remittit, ut, praesentis belli supradictis adiunctis perdurantibus, in defectu cerae apum, reducatur numerus candelarum pro singulis sacris functionibus rite praescriptus, et huic deficientiae cereorum sufficiantur usque ad numerum requisitum candelarum alia lumina, etiam electrica. Contrariis non obstantibus quibuscumque.

Die 13 Martii 1942.

† C. Card. Salotti, Ep. Praenestinus, *Praefectus*.

L. † S.

A. Carinci, *Secretarius*.

Opomba. Ordinarij more dovoliti, da pri slovesnem izpostavljenju svetega Rešnjega Telesa gori samo šest sveč (S. R. C. 30. jul. 1910, n. 4257 ad 4). V smislu zgornjega dekreta pa se dovoljuje, da se sme reducirati število sveč, predpisanih za svete funkcije. Namesto teh reduciranih sveč smejo goreti drugačne luči, tudi električne. Število obojnih pa mora biti usque ad numerum requisitum. Če bi torej pred Najsvetejšim goreli samo dve sveči, bi morale biti prižgane še štiri drugačne luči.

33.

Po končani pobožnosti deveterih prvih petkov.

S prvim petkom septembra se je končal prvi turnus vsenarodne zadostilne pobožnosti v čast presv. Srcu Jezusovemu. Niso še mogla priti iz vseh župnij točnejša poročila, kako in s kolikšno udeležbo se je ta pobožnost vršila, a dosedanja poročila dokazujejo, da je res ves narod sprejel pobudo za to zadostilno pobožnost z velikim razumevanjem in vneto gorečnostjo. Tako moramo reči res odkrito: Hvala presvetemu Srcu Jezusovemu, da je toliko ljubezni do sebe vzbudilo v dušah vernikov.

Hudobni duh pa medtem tudi ni miroval. V svoji nevoščljivosti do naših duš te zveličavne pobožnosti ni mogel mirno gledati, v svojem sovraštvu do Boga je mnogokje in na razne načine skušal ovirati pravno češčenje presvetega Srca. V zgodovini bodo ti meseci prišteti brez dvoma k najtežjim in najbolj nevarnim časom našega vernega ljudstva. A ljubezen presvetega Srca je vse premagala. V to Sree tudi nadalje neomajljivo zaupamo.

Ali naj dušni pastirji puste, da ogenj gorečnosti ugasne, da ljubezen do Jezusovega Srca omrzne? Ne! Pobožnost prvih petkov naj postane naša ljudska pobožnost. Ljubezen Jezusova do nas je nespremenjena, zato smo mu hvaležno ljubezen še nadalje dolžni. Grehi in žalitve božje med našim ljudstvom, žal, še niso prenehale, zato smo žaljenemu božjemu Srcu dolžni še naprej zadoščevati. Prvi petki v mesecu naj ostanejo slovenskim vernikom za vso bodočnost dnevi zadoščevanja iz ljubezni: spomin na težke dni, vir tolažbe in moči za prihodnje preizkušnje in ob svojem času najiskrenejša zahvala presvetemu Srcu za rešitev.

Dušni pastirji naj vernike povabijo, da to pobožnost deveterih prvih petkov nadaljujejo: tisti, ki je še niso začeli, naj jo začno zdaj, kdor le more, naj začne novo vrsto deveterih petkov, kolikor mogoče mnogi naj dajejo z vrednim, pobožnim in ponižnim prejetjem svetega obhajila Jezusu zadoščenje za žalitve vseh ljudi, posebno pa našega naroda.

Tej pobožnosti prvih petkov pridružimo še molitev rožnega venca. Zakaj? Prepričani moramo biti, da samo Marija, Kraljica miru, more svetu sprositi mir. Da nam Bog po Marijini priprošnji podeli mir, moramo postati miru vredni in sposobni mir sprejeti in ga zveličavno uporabljati, ne pa tako, kakor po zadnji vojski, ko se je mir zlorabljal za še hujše žalitve neskončno svetega Boga. Miru vreden in sposoben ga uporabljati v svoje zveličanje bo naš narod tedaj, ko se bo resno in resnično spreobrnil. Zaradi tega moramo mnogo, mnogo moliti za spreobrnjenje grešnikov. Dva razloga posebno sta, ki nas morata nagibati, da molimo za grešnike. Enega je posebno poudarila prebl. Devica Marija sama, ko se je pred 25 leti prikazovala trem pastirčkom v Fátimi na Portugalskem. Rekla je, da gre mnogo duš v večno pogubljenje zato, ker verniki ne molijo za njihovo spreobrnjenje; nedolžne pastirčke je opominjala, naj pogosto molijo sveti rožni venec za spreobrnjenje grešnikov. Pomislimo samo, kako strašno je, če duša pade v večno pogubljenje, iz katerega ni rešitve — in če je ta duša istega rodu, nam v sorodstvu jezika in krvi in nam tako najbližja! Ali nismo dolžni, moliti za spreobrnjenje grešnikov med nami, da bi se nobena duša za večno ne pogubila?

Ko bi se grešniki med nami spreobrnil, bi bile skoraj vse težave in bridkosti odstranjene. Ne bilo bi več prelivanja krvi, umorov in ubojev, ne več krivic, laži, ropov in tatvin, ne bilo bi več nevoščljivosti, mržnje in sovraštva, vladala bi pravica in krščanska ljubezen. Koliko mirnejše in lepše bi bilo življenje že na tem svetu. — To je drugi razlog, da poživimo med verniki pobožno molitev rožnega venca.

Rožni venec naj postane zopet redna skupna molitev vseh krščanskih družin — tudi farne družine! Priporočajte družinam, da molijo vsak dan skupno rožni venec — če ni mogoče celega, vsaj eno desetko (eno skrivnost), da se bo tako ves narod združil v eno samo molitveno armado za mir in za spreobrnjenje grešnikov. Zlasti letošnje rožnavensko pobožnost porabimo v to, da poživimo in razširimo družinsko molitev svetega rožnega venca. Če bo priložnost dana, bom objavil še točnejša navodila za to »rožnavensko akcijo«.

Z rožnim vencem hitimo k Mariji, Srednici vseh milosti, s prošnjo za mir in za spreobrnjenje grešnikov, presvetemu Srcu Jezusovemu pa zadostujmo za vse žalitve — potem pa brez strahu pričakujmo bodočnost, ki bo v vsakem slučaju nam in dušam nam v vodstvo izročena v zveličanje.

V Ljubljani, dne 25. septembra 1942.

† Gregorij,
škof.

34.

Misijonski praznik.

Misijonska nedelja se bo letos praznovala dne 18. oktobra.

Kot vsako leto naj verniki posebno na ta dan v dveh pogledih izpolnijo svojo misijonsko dolžnost: navdušijo naj se za razširjanje Kristusove Cerkve v poganskih deželah in darujejo v ta namen čim več duhovnih in gmotnih darov.

Kjer bi zaradi razmer verniki le težko zbrali kaj gmotnih darov, naj praznik Misijonske nedelje nikakor ne odpade, ampak naj se toliko bolj poudari misijonska misel in priporoči molitev in žrtev za misijone.

Misijonska nedelja naj se praznuje po čl. 457, 12, Zak. lj. šk.

Priporoča se, da se 15., 16. in 17. oktobra opravi tridnevna pobožnost s kratkim nagovorom, blagoslovom in molitvijo za misijone, kjer je to mogoče.

Verniki naj se povabijo, da prejmejo svete zakramente v misijonske namene.

Teden pred misijonsko nedeljo — od 12. do 17. oktobra — naj bo »teden varčevanja in molitve za misijone«. Prihranke naj verniki izroče na misijonsko nedeljo za DŠV. Gospodje duhovniki se naprošajo, da v nedeljo 11. oktobra pomen tega varčevanja za misijone vernikom razložijo.

Ob priliki misijonske nedelje naj gg. župniki sestavijo župnijski misijonski odbor, če ga še ni; če ga pa že imajo, naj ga skličejo in znova navdušijo za delo.

Posebej se priporoča razširjanje misijonskega tiska, zlasti glasila DŠV »Katoliških misijonov« in »Misijonskega koledarja«.

Zbirke misijonske nedelje se morajo poslati škofijskemu vodstvu do konca novembra. Zbirke desetnij naj se ločijo od zbirke misijonske nedelje in pošljejo istemu vodstvu do konca leta.

Molimo, varčujmo in darujmo za razširjanje svete Cerkve med neverniki!

Škofijsko vodstvo DŠV.

35.

Oltarni privileg duhovnikov.

V zvezi z objavo v Škof. listu 1942, str. 30, se dodatno objavlja, da je sv. apostolska penitenciarija (AAS 1942, 210) glede gornjega privilega pojasnila, »ut Sacerdotes, Sacrum litantes, in quolibet Missae Sacrificio plenariam Indulgentiam lucrari et applicari possunt, independenter a Missae applicatione, uni animae, in Purgatorio detentae, ab ipsis ad libitum designatae.«

Privileg velja do 13. maja 1943.

36.

Porciunkulski odpustek.

V zvezi z objavo v škof. direktoriju (1942, str. 118) se pojasnjuje:

Po odloku sv. apostolske penitenciarije (AAS 1939, str. 226) se more zadobiti porciunkulski odpustek razen v cerkvah in oratorijih frančiškanskih redov tudi v vseh stolnih in župnijskih cerkvah. Toda za to pravico se mora obrniti vsak rektor cerkve posebej s prošnjo na sveto apostolsko penitenciarijo, in sicer potem ordinarija, ki prošnjo priporoči.

37.

Škofijsko karitativno tajništvo.

Na podlagi sklepa seje socialno-karitativnega sveta z dne 30. julija 1942 se je ustanovilo v okviru škofijskega ordinariata v Ljubljani škofijsko karitativno tajništvo, ki organizira in vodi škofijsko dobrodelno pisarno.

Za voditelja karitativnega tajništva je bil imenovan dekan msgr. Matija Škerbec.

38.

Poroke italijanskih državljanov.

V smislu dopisa kabineta Visokega komisariata za Ljubljansko pokrajino v Ljubljani z dne 31. julija 1942-XX, št. 3411, se smejo zaradi odredbe ministrstva za notranje zadeve poročati italijanski državljani brez predhodne odobritve po čl. 2 Kralj. dekr. zak. z dne 12. novembra 1938, št. 1728, samo z bivšimi jugoslovanskimi državljani, ki so rojeni na ozemlju Ljubljanske pokrajine, so sem pristojni in so bivali na ozemlju Ljubljanske pokrajine ob času zasedbe.

39.

Opozorilo skladateljem.

Vsako besedilo, ki se naj rabi pri službi božji, mora biti cerkveno odobreno, tudi besedilo pesmi, ki se naj v cerkvi pojo. Zgodí se, da skladatelji napravijo na še ne odobreno besedilo prav lepo skladbo, ki bi sicer bila kaj primerna za cerkveno uporabo, pa je besedilo neprimerno, da se ne more odobriti in se mora skladba zaradi tega odkloniti. Tako je bil trud skladateljev zaman. V lastnem interesu naj torej skladatelji take tekste, ki cerkveno še niso odobreni, predložijo škofijskemu ordinariatu v odobrenje prej, preden se lotijo komponiranja.

40.

Nota ad Directorium.

Ab anno 1943 die 12 Julii festo Ss. Hermagorae et Fortunati, principalium patronorum dioecesis nostrae, a parochis missa pro populo quotannis applicanda erit, quae inde ab a. 1926 per quendam errorem omittebatur. Missas eo tempore non celebratas Exc.mus Ordinarius facultate a S. C. Concilii rescripto 4. Septembris 1942 benigne tributa condonat.

41.

Razne objave.

Dodatek za brevir in misale. Kongregacija sv. obredov je z odlokom z dne 9. januarja 1942 določila poseben mašni formular za godove papežev svetnikov in commune za brevir. Opozarjamo, da so ti formularji naprodaj v Ljudski knjigarni v Ljubljani. Cena formularja za misale je 1.50 lire, za brevir 1 liro.

Raziskavanja. Išče se rojstni in krstni list za Simona Reitz, roj. okr. 1810, in za Marijo Jerak, roj. okr. 1845.

42.

Slovstvo.

Priporočamo sledeče knjige: Tomaž Kempčan: **Hoja za Kristusom** v prevodu dr. Aleša Ušeničnika; dr. Vilko Fajdiga: **Moralni čudeži**; Franc Weiser S. J.: **Luč z gora**, 2. izdaja, v prevodu Jožeta Jagodica; J. L. Monsabré: **Premišljevanja ob svetem rožnem vencu** v prevodu ljubljanskih bogoslovcev; dr. Ciril Potočnik: **Ascetika**; Svetega Janeza Krizostoma **Izbrani spisi**, prvi zvezek, v prevodu dr. Franca Ks. Lukmana in profesorja Franca Omerze. — Vse te knjige se dobe v Ljudski knjigarni v Ljubljani.

Knjižice salesijanske družbe: št. 203-204: **Fantom**; št. 205-206: **Materina roka**; št. 207-208: **Papež za mir**. — Priporočamo.

43.

Škofijska kronika.

Cerkvena odlikovanja. Za papeževega hišnega prelata je bil z breve z dne 22. julija 1942 imenovan Alojzij Stroj, stolni kanonik v Ljubljani. — Za č. konzist. svetnika sta bila imenovana: dr. Jakob Kotnik, gimn. profesor v Ljubljani, in dr. Janko Arneje, župnik na Breznici.

Stolni kapitelj. S papeško bulo z dne 1. junija 1942 je bil imenovan za kanonika Schiffersteinove ustanove in hkrati za škof. penitenciarija Ivan Gogala, župnik v Stari Oselici. Za kanonika zaradi smrti dr. Alojzija Merharja izpraznjenega kanonikata pa je bil imenovan Franc Koretič, uršul. spiritual v Ljubljani. Oba sta bila umeščena dne 19. julija 1942 in hkrati imenovana za prava konzistorialna svetnika. Slednji je bil tudi izbran za kapiteljskega kancelarja.

Podeljen je bil kanonikat pri kolegiatnem kapitlju v Novem mestu Alojziju Štruklju, župniku v Leskovcu pri Krškem.

Imenovan je bil za škofijskega voditelja Piae Unionis Cleri pro Missionibus dr. Vilko Fajdiga, gimn. profesor v Ljubljani.

Teološka fakulteta. Promovirani so bili za doktorje bogoslovja: dne 11. junija 1942 Janez Oražem, gimn. profesor v Ljubljani, in Andrej Farkaš, S. S. v Ljubljani; dne 14. septembra 1942 pa: Franc Gnidovec in Janez Vodopivec, prefekta v Zavodu sv. Stanislava v Ljubljani.

Imenovani so bili: Ivan Veider, ekspozit v Št. Vidu pri Brdu, za uršul. spirituala v Ljubljani, Stanislav Erzar, kaplan v Stari cerkvi, za

upravitelja te župnije, Franc Pahulje, kaplan v Št. Petru pri Nov. mestu, za upravitelja te župnije, Ivan Gerčar, kaplan v Prečni, za upravitelja te župnije, Ivan Tomažič, župnik v Trebnjem, za soupravitelja župnije Št. Rupert, in Janez Burnik, župnik na Vrhniki, za soupravitelja župnije Zaplana.

Nameščen je bil za II. kaplana na Krki p. Stanislav Mali, O. Cist.

Odpustnico iz ljubljanske škofije je dobil Stanislav Zerjal, sedaj župnik v Kalu pri Kanalu na Goriškem.

Stalno upokojen je bil Franc Vovko, župnik v Št. Petru pri Novem mestu.

Ordinacije. Višje redove so prejeli: Subdiakonat dne 1. februarja 1942, diakonat dne 21. marca 1942 in prezbiterat dne 5. julija 1942: bogoslovci VI. letnika: Alojzij Duhovnik, Karel Erjavec, Franc Kozjek, Ivan Markič, Anton Mušič, Maks Ocepek, Jožef Ogrinec, Jožef Pelan, Franc Pustotnik, Ivan Remškar, Ludovik Šivic, Martin Tavčar, Ladislav Tomazin, Anton Trdan in Franc Vrolih. — Subdiakonat dne 1. februarja 1942, diakonat dne 21. marca 1942 in prezbiterat dne 7. junija 1942: Fr. Vianney Marek, C. F. Cons. — Subdiakonat dne 27. septembra 1942: Albin Kladnik, F. S. C.

Umrli so: Jožef Eppich, župnik v Stari cerkvi, dne 2. junija 1942 v starosti 69 let; Henrik Novak, kaplan v Hinjah, dne 7. junija 1942 v starosti 31 let; Jožef Kofalt, kaplan v Adlešičih, dne 15. junija 1942 v starosti 34 let; Janko Komljanec, župnik v Prečni, dne 17. junija 1942 v starosti 50 let; Franc Nahtigal, župnik v Št. Rupertu, dne 18. junija 1942 v starosti 43 let; Franc Cvar, kaplan v Št. Rupertu, dne 18. junija 1942 v starosti 31 let; Vinko Kastelic, kaplan v Št. Jerneju, dne 30. junija 1942 v starosti 28 let; Jakob Omahna, župnik v Dragatušu, dne 7. julija 1942 v starosti 58 let; Franc Zorko, župnik v Sv. Duhu pri Krškem, v Ljubljani dne 15. julija 1942 v starosti 60 let; Karel Žužek, župnik v Sv. Vidu nad Cerknico, dne 17. julija 1942 v starosti 50 let; Alojzij Drvodel, župnik v Črnečah pri Dravogradu, v Ljubljani dne 19. julija 1942 v starosti 44 let; Janez Raztresen, župnik na Šuhorju, dne 22. julija 1942 v starosti 48 let; Jožef Geoheli, žup. upravitelj v Zaplani, dne 27. julija 1942 v starosti 32 let; Andrej Kopitar, ekspozit v Davči, v Ljubljani dne 21. avgusta 1942 v starosti 60 let; Franc Kramarič, kaplan v Starem trgu pri Ložu, dne 3. septembra 1942 v starosti 35 let. — Naj v miru počivajo!

Škofijski ordinariat v Ljubljani,
dne 30. septembra 1942-XX.

† Gregorij,

škof.

Jože Jagodic,

škof. kancler.

Vsebina: 30. Sprememba škofijske meje. — 31. Commune Summorum Pontificum. — 32. Sveče v liturgiji. — 33. Po končani pobožnosti deveterih prvih petkov. — 34. Misijonski praznik. — 35. Oltarni privileg duhovnikov. — 36. Porciunkulski odpustek. — 37. Škofijsko karitativno tajništvo. — 38. Poroke italijanskih državljanov. — 39. Opozorilo skladateljem. — 40. Nota ad Directorium. — 41. Razne objave. — 42. Slostvo. — 43. Škofijska kronika.

Izdajatelj: Škofijski ordinariat (Ignacij Nadrah). — **Odgovorni urednik:** Jože Jagodic.
Tiska Ljudska tiskarna v Ljubljani (Jože Kramarič).